

LOVAS ILONA

A lélek ott fúj, ahol akar

A modern agykutatás kitüntetett figyelmet fordít a kreatív művészi gondolatok vizsgálatára. Azt nagy bizonyossággal tudják, hogy az agykéregben futó idegpályák felelősek a kreatív gondolatok születéséért. Gerald Hüther, német agykutató a szakmán kívülieknek is érhető módon számol be az ezen a téren folytatott kutatásairól. Meghatározó szerepet tulajdonít a lelkesedésnek. Leírja például, hogy a lelkesedéssel végzett cselekvésnek milyen nagy szerepe van az agy pozitív működésében. Gyerekek viselkedésén figyelte meg, hogy milyen erőt, mekkora energiát szabadít fel a lelkesedéssel, örömmel végzett tevékenység. Naponta harminc-negyven alkalommal kerülnek ilyen felfokozott, kreatív állapotba. Kortól függetlenül igen fontosnak tartja a nyitottságot, az élményalapú ismeretszerzést.

Az már kevésbé ismert, hogy a nagy lelkesedéssel begyűjtött élményanyag, az évek során „beszkennelt” sok millió kép, érzet mikor és milyen impulzusok hatására kerül elő az „adatbankunkból”.

Pilinszkyt idézném, aki azt mondja, hogy úgy kell dolgoznunk, mintha minden rajtunk múlna, noha tudjuk, hogy végső soron semmi sem múlik rajtunk. Vagyis mindent a Szentlélekre kell bízunk, amelyről pedig tudjuk – Jézus Nikodémushoz intézett szavaiból –, hogy ott fúj, ahol akar.

Ahhoz, hogy a művész dolgozni tudjon, fel kell töltnie, világot kell látnia. Nem véletlen, hogy a nagy

nemzetek akadémiáinak művészképzésében kihagyhatatlan volt az itáliai tanulmányút. Élőben kellett látni a nagy olasz mesterek munkáit, a festészet, szobrászat, építészet évszázadok alatt felhalmozott kincseit.

Kivételes szerencsének tartom, hogy a leggazdagabb országokhoz hasonlóan nekünk is van egy bázisunk Rómában.

Nem hiszem, hogy a Rómában látottaknak azonnal be kell épülniük egy művész munkáiba. De azt hiszem, hogy a Rómában eltöltött hetek nyomot hagynak mindenkiben, és ezek az élmények bűvópatakaként bukkanhatnak elő a legváratlanabb helyzetekben.

Kitüntetett időszak volt a XX. század első fele, amikor a római iskolások mind a képzőművészetben, mind az építészetben művészettörténetet írtak. Egyedülállóan kimagasló teljesítménnyel gazdagították a magyar kultúrát.

Ma talán összetettebb, bonyolultabb korban élünk. A kortárs képzőművészet nagy centrumai: London, New York, Berlin mágnesként vonzzák a művészeket a világ minden pontjáról. Róma nem tartozik ezek közé a központok közé, de Itália ma is őrzi kitüntetett helyét az inspirációs mezők világában.

A kiállított munkák bizonyítják, hogy a Rómában szerzett benyomások milyen erővel alakították a megszületett műveket. Ki egyértelmű utalással, mások áttételesebb módon építették be alkotásaikba az élményeiket. Ez megjelenik színhasználatban, formák átírásában, vagy akár konkrét térélmények rögzítésében. Az természetesen rejtve marad a néző előtt, hogy az alkotófolyamat mely fázisában bukkantak fel az itt szerzett inspirációk.

Erre nincs recept. Végül is a lélek ott fúj, ahol akar.

Az RMA képzőművészeti ösztöndíja Magyarország egyik legrangosabb művészeti elismerése, az egykori Római Iskola kortárs hagyatéka. A Németh Pál kurátor által gondozott kiállítás keretében a római közönség Ágoston Lóránt, Barta János, Budaházi Tibor, Czene Márta, Forgó Árpád, Kroó Anita, Nyilas Márta, Oláh Katalin és Süli-Zakar Szabolcs műveit tekintheti meg. A „Bőrömön – A bőröm alatt” (*Sulla mia pelle – sotto la mia pelle*) című tárlat a római Balassi Intézetben nyílt meg idén júniusban, megnyitó beszédet Lovas Ilona textilművész, képzőművész mondott. A kiállított munkák

kivétel nélkül olyan reflexiók, amelyeknek a témája vagy Róma városa, vagy pedig a művész ön maga. Az izgalmas válogatás a kortárs képzőművészet majd minden műfaját felvonultatja a könnyed ceruza- és tusrajztól (Barta, Kroó), a festészet absztrakt (Ágoston, Budaházi, Forgó), realisztikus (Nyilas), fotórealisztikus (Czene) vonulatain át a digitális képalkotáson (Süli-Zakar) keresztül egészen a figuratív, de kortárs anyaghasználattal átírt szobrászattig (Oláh). A tárlat az ősz folyamán Magyarországon is megtekinthető lesz. – *Balassi Intézet, Római Magyar Akadémia*